

**JAAR
VERSLAG
2015**

**COMPLEX
BOUWEN**

datum juni 2016
auteur Building Breda
versie 2.0
status definitief

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
	Van de voorzitter	4
1	Missie, visie en strategie	5
2	Organisatie	6
3	Communicatie	23
4	Projecten en activiteiten	24
5	Financiën	25
	Colofon	30
	Bijlage 1 Algemeen (functioneel) organogram	31
	Bijlage 2 Organogram projectorganisatie	33
	Bijlage 3 Meerjareninvesteringsbegroting 2014-2017	35
	Bijlage 4 Financieel verslag 2015	37
	Bijlage 5 Verantwoording investeringen 2015 ROC West-Brabant	61

Voorwoord

Het jaarverslag van 2015 heeft de titel 'Complex bouwen' meegekregen. Deze titel is gekozen vanwege zijn dubbele betekenis. De laatste twee projecten die Building Breda onder handen heeft, betreft complexe bouwwerken; de Campus Markenhage en de Internationale campus ISB-Mencia. Daarnaast is de bouwwereld door de afgelopen bouwcrisis ingrijpend veranderd en is aanbesteden binnen budget een groter risico geworden.

In 2015 is de vernieuwbouw van Graaf Engelbrecht voltooid en in gebruik genomen. Op 14 januari 2016 is de vernieuwde school geopend. Van het Newman College en De Nassau resteert slechts de afwerking van openstaande punten of overzichtelijke gebreken van de eerdere vernieuwbouw.

De ingewikkelde plannen voor enerzijds de Campus Markenhage, waar de drie scholen Markenhage College, Michaël College en Orion Lyceum bij betrokken zijn en anderzijds de Internationale Campus ISB en Mencia (International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum) vroegen in 2015 bijzondere aandacht van Building Breda en de betrokken scholen. Beide complexen hebben te maken met procedures voor vergunningen, bij Mencia ook een wijziging van het bestemmingsplan, waarbij de omwonenden duidelijk hun stem laten horen en hun eisen hebben ten aanzien van de vormgeving van de bouwprojecten en de gevolgen daarvan voor hun leefomgeving. Met name de procedure voor de bestemmingsplan wijziging bij Mencia is ingrijpend en vraagt veel creativiteit om de steun van de omwonenden en van de gemeente te verwerven.

De aanbestedingen verlopen in 2015 anders dan voorgaande jaren. De prijzen lopen op en bij de aanbesteding van de Campus Markenhage ontstond een forse overschrijding. Door aanpassing van de plannen en goed overleg met de aannemer kan het bouwwerk uiteindelijk binnen het taakstellend budget gebouwd worden. De realisatie is voorzien op 1 januari 2017. Vanwege de ervaring met de aanbesteding bij de Campus Markenhage is met de markt overleg gevoerd over kansrijkere vormen van aanbesteding met als uitkomst dat voor de aanbesteding van de internationale campus voor Beste Value Procurement is gekozen. Het budget is bekend en in overleg met de kandidaten wordt de beste kwaliteit uit de markt gehaald.

In 2015 hebben de schoolbesturen verder gewerkt aan samenwerking en afstemming. Er werd een begin gemaakt met het verkennen van Building Breda 3.0. Hierbij is het doel om 2018 een helder beeld te hebben over de toekomst van het voortgezet onderwijs in Breda en wat dat gaat betekenen voor de onderwijshuisvesting. Building Breda kan dan gericht financieel beleid voeren om in de toekomst in de gewenste huisvesting te voorzien.

Het onderzoek naar de mogelijkheid om de scholen te verduurzamen, waarbij op de daken van de scholen zonnecentrales worden gerealiseerd, is met gebruik making van subsidie haalbaar gebleken. De scholen worden energie leveranciers en gaan bijdragen aan de CO² neutrale stad. In 2016 zal met de realisatie worden begonnen.

Breda, juni 2016

De heer M. Hoefeijzers
Directeur

Van de voorzitter

Met dit jaarverslag legt het bestuur van Building Breda verantwoording af voor de activiteiten die in 2015 zijn uitgevoerd.

Het bestuur heeft in 2015 zorg gedragen voor de realisatie van het bouwproject van Graaf Engelbrecht en voor de voorbereiding en aanbesteding van de Campus Markenhage. Dit project behelst een complex plan van drie scholen die op één campus gaan samenwerken. Door deze scholen op een gezamenlijke locatie samen te brengen, wordt het behoud van de profielen van de relatief kleine scholen Michaël College en Orion Lyceum veilig gesteld. Dit past in het realiseren van een rijk palet aan keuzemogelijkheden voor de Bredase leerlingen.

Met de steun van alle leden van Building Breda heeft het bestuur er voor kunnen zorgen dat de internationale Campus International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum tot stand kan komen. Samen met BreedSaam, de huisvestingscoöperatie voor het primair en speciaal onderwijs in Breda heeft Building Breda het budget op tafel gelegd om dit indrukwekkende project te realiseren. Dankzij de bijdrage van beide coöperaties en een bijdrage van de Provincie Noord-Brabant is het voor West-Brabant unieke project mogelijk geworden.

Het project van de internationale campus heeft veel voeten in de aarde. Het project vraagt om intensieve samenwerking met de betrokken schoolbesturen, beide huisvestingscoöperaties, de omwonenden van de campus en de gemeente. De coördinatie vraagt veel creativiteit van de bestuurders om alle belangen en wensen te verenigen en om het project in de markt van stijgende bouwkosten haalbaar te maken. Het bestuur van Building Breda steekt daarom niet alleen energie in het realiseren van de genoemde bouwprojecten, maar werkt ook aan de goede onderlinge verhoudingen van de deelnemende schoolbesturen en een goede verstandhouding met de gemeente Breda.

Partnerschap onderling én met de gemeente, is belangrijk om samen te werken aan toekomst gericht onderwijs dat goede kansen biedt aan alle kinderen van Breda en omgeving.

Het bestuur kijkt met voldoening terug op de resultaten van 2015.

Breda, juni 2016

De heer A.C.J. Flink
Voorzitter Bestuur

1 Missie, visie en strategie

Building Breda heeft ook in 2015 weer gewerkt volgens haar vastgestelde missie, visie en strategie.

Missie

In de nota 'Ruimte voor Samen Scholen' is als missie van Building Breda opgenomen: 'Het leveren van kwalitatief goede huisvesting aan de scholen in het voortgezet onderwijs om daarmee de onderwijsdoelen van de scholen te helpen realiseren en daarmee tevens de kwaliteit van het onderwijs zoveel mogelijk te dienen.'

Vragen zoals: "Hoe ziet het onderwijs in de toekomst er uit?" en "Welke veranderingen zijn er in de vraag naar onderwijs?" dienen de leden van Building Breda zich voortdurend te stellen om daarmee de juiste keuzes voor de besteding van middelen te kunnen maken.

In het 'Strategisch Huisvestingsplan' zijn deze vragen nader uitgewerkt en worden door het bestuur van Building Breda als beoordelingskader gehanteerd tijdens de beoordeling van plannen van de scholen.

Visie en strategie

De vertaling van de missie naar visie en strategie is als volgt vastgelegd in het 'Strategisch Huisvestingsplan' als '*Op basis van samenwerking op het terrein van huisvesting, de ontwikkeling van een sterk en geprofileerd kwalitatief goed onderwijs in Breda ondersteunen, met respect voor de eigenheid en de autonomie van de afzonderlijke instellingen.*'

Voor het realiseren van deze visie zijn twee basisdoelen opgesteld:

1. de basis op orde
2. en toewerken naar een kleurrijk palet aan onderwijs in Breda.

Dit jaarverslag wil antwoord geven op de vraag: "In hoeverre Building Breda er in haar zevende jaar in is geslaagd met haar strategie verdere stappen te zetten om voornoemde basisdoelen te bereiken?"

2 Organisatie

De werkorganisatie van Building Breda is weergegeven in een algemeen functioneel organogram (bijlage 1). Dit hoofdstuk bevat de toelichting op de doorontwikkeling van de werkorganisatie.

Algemene Leden Vergadering

Het hoogste orgaan binnen Building Breda is de Algemene Leden Vergadering (ALV). De ALV bestaat uit drie leden, te weten:

1. Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
Vijf vestigingen in Breda, te weten het Markenhage College, Mencia de Mendoza lyceum, Newmancollege, Onze Lieve Vrouwelyceum, Michaël College en het Orion Lyceum.
2. Stichting ROC West-Brabant
Twee vestigingen in Breda, te weten Graaf Engelbrecht en het Stedelijk Gymnasium.
3. Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant
Twee vestigingen in Breda, te weten De Nassau De la Reijweg en De Nassau Paul Krugerlaan.

Hiernaast dient opgemerkt te worden dat de mogelijkheid bestaat dat een lid (of de leden) één of meerdere vestiging(en) heeft (of hebben) buiten Breda, maar deze vallen buiten de primaire huisvestingsverantwoordelijkheid van Building Breda.

Bestuur

Vanuit de ALV van Building Breda is een bestuur geformeerd, welk zorg dient te dragen voor de gemandateerde besluitvorming. Gedurende het jaar 2015 bestond het bestuur uit de volgende bestuurders, te weten:

Namens Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
De heer C. Clarijs (tot 08 oktober 2015)
De heer G. Olthof

Namens Stichting ROC West-Brabant
De heer A. Kastelein
De heer T. Flink (per 08 oktober 2015 voorzitter)

Namens Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant
De heer A. Roobol (tot 08 oktober 2015)
Mevrouw T. Holzhaus-Fuhring (tot 08 oktober 2015)
De heer R. Speetjens (per 08 oktober 2015)
De heer H. Teunissen (per 08 oktober 2015)

Stuurgroep

Het bestuur van Building Breda werd bij de uitvoeringen van haar taken ondersteund door een stuurgroep bestaande uit de volgende personen:

De heer M. Hoefeijzers (Directeur)
De heer S. Kromwijk (Project Coördinator)
De heer G. Bosters (Onderhoud Coördinator)
De heer M. Canjels (Directie Secretaris)

Het directie secretariaat van Building Breda is gevestigd aan de Mozartlaan 35 (4837 EH) te Breda.

Overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken

Gedurende 2015 verkreeg het bestuur van Building Breda de input vanuit het overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken. In 2015 maakte de volgende leden deel uit van dit overleg:

Namens De Nassau:
De heer R. Kotylak

Namens Graaf Engelbrecht:
De heer J. Schoemaker

Namens Markenhage College en Michaël College:
De heer R. Joosen

Namens Mencia de Mendoza lyceum:
De heer T. Dams

Namens Newmancollege:
De heer H. van Hove

Namens Onze Lieve Vrouwelyceum:
De heer F. van der Zalm

Namens Orion Lyceum:
De heer R. Schipperen

Namens Stedelijk Gymnasium:
De heer B. Moons

Directeurenoverleg

Gedurende 2015 had het bestuur van Building Breda wederom de beschikking over de input vanuit het directeurenoverleg. In 2015 maakte de volgende leden deel uit van dit overleg:

Namens Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
Mevrouw C. Klein
De heer G. Verwijlen
De heer J. Hadders
De heer R. Schipperen
De heer R. van Velthoven

Namens Stichting ROC West-Brabant
Mevrouw H. Mulder
De heer R. Louwsma

Namens Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs West-Brabant
De heer R. Martinot (tot 07-2015)
De heer R. Speetjens (per 09-2015)

De totale werkorganisatie heeft haar werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een projectorganisatie, welke in bijlage 2 van dit jaarverslag opgenomen is. Ook in het jaar 2015 is de samenwerking tussen de scholen goed.

Ontwikkeling leerlingaantallen

De ontwikkeling van de leerlingaantallen hebben zowel op Building Breda als de schoolbesturen invloed op het meerjarenperspectief. Building Breda registreert sinds haar oprichting de leerlingaantallen aan de hand van de zogenaamde '01 oktober telling' per kalenderjaar.

AVO en BO-kolom

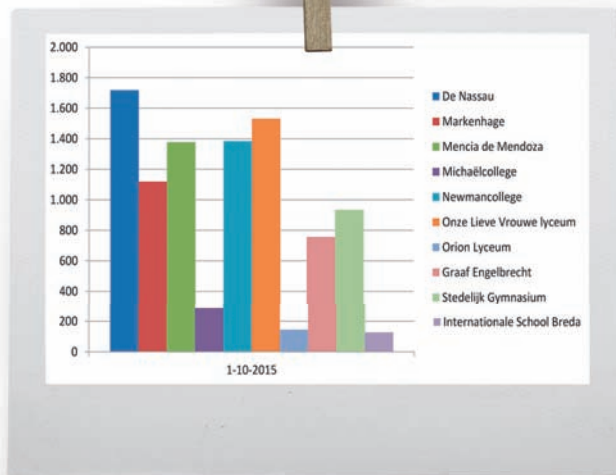
Onder de AVO-kolom, wordt verstaan Algemeen Voortgezet Onderwijs en onder de BO-kolom (Beroeps Onderwijs), worden uitsluitend de VMBO-leerlingen die onderdeel zijn van de Doordecentralisatie Overeenkomst. Het totaal aantal leerlingen (AVO plus BO) wordt in grafiek 2.1 weergegeven.

Grafiek 2.1 Totaaloverzichten AVO en BO-kolom 2009-2015, Building Breda (2016)

AVO-kolom

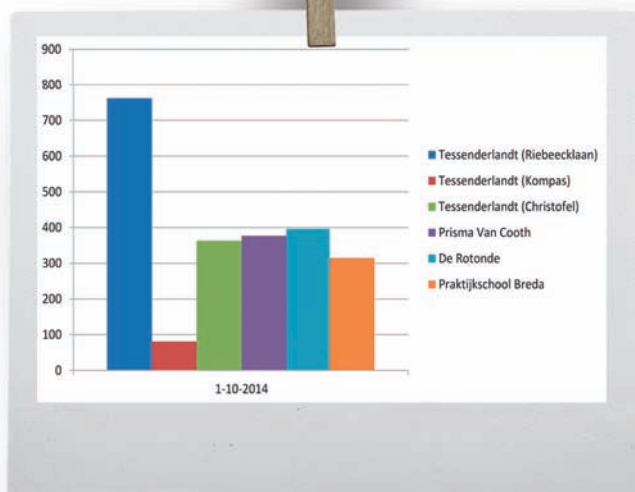
In grafiek 2.2 is de AVO-kolom per peildatum 01 oktober 2015 per school verbijzonderd.

Grafiek 2.2 Overzicht AVO-kolom op school niveau per 01 oktober 2015, Building Breda (2016)

BO-kolom

In grafiek 2.3 is de BO-kolom per peildatum 01 oktober 2015 per school verbijzonderd.

Grafiek 2.3 Overzicht BO-kolom op school niveau per 01 oktober 2015, Building Breda (2016)

Conform de doordecentralisatieovereenkomst, artikel 8 lid 3, en op basis van de ontwikkelingen van de leerlingaantallen 2015, is eind 2015 geconstateerd dat de te ontvangen gemeentelijke

vergoeding te laag is in relatie tot de afgesproken bovengrens. Dit heeft overigens geen effect op de onderhavige huisvestingsplannen, welke onverminderd doorgezet worden. In voornoemd artikel is bepaald dat er sprake is van een zogenaamde boven- dan wel ondergrens voor wat betreft het leerlingenaantal. Deze grenzen zijn gesteld op +10% en -10% van het norm leerlingenaantal van de gemeente, te weten 10.908 leerlingen. De bovengrens voor wat betreft aanpassing van de bijdrage vanuit de gemeente bedraagt 11.999 leerlingen. De ondergrens is gesteld op 9.817 leerlingen. Zolang het aantal leerlingen zich beweegt tussen deze grenzen, blijft de jaarvergoeding constant.

Eind 2015 zijn de gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente Breda gestart ten einde deze (positieve) ontwikkeling van de leerlingaantallen in relatie tot de te ontvangen gemeentelijke vergoeding gestart. Het bestuur spreekt de verwachting uit dat in gezamenlijkheid tot een passende oplossing gekomen zal worden.

Gebruikers

In de navolgende pagina's is een uiteenzetting opgenomen van de stand van zaken voortgezet onderwijs en ontwikkelingen sinds de doordecentralisatie. Voor de volledigheid dient te worden opgemerkt dat het vastgoed zowel juridisch als economisch eigendom is van Building Breda en 'om niet' gebruikt wordt door de hierna beschreven gebruikers (onderwijsinstellingen). Ten slotte werken de gebruikers individueel aan het profiel van hun school.

Algemene ontwikkelingen doordecentralisatie voortgezet onderwijs

Building Breda stelt de gebouwen beschikbaar aan de scholen en past die bouwkundig aan aan de wensen van de gebruikers. De gebruikers hebben voor een profiel gekozen om daarmee de ouders en de kinderen een extra keuzemogelijkheid te bieden. Enerzijds is het profiel richting gevend voor de huisvesting en anderzijds kan de school pas aanspraak maken op de financiën voor de huisvesting als door de school voor een helder en duurzaam profiel is gekozen. Het is deze wisselwerking tussen Building Breda en de scholen die in de loop van het jaar de aandacht krijgt.

In 2015 heeft ook de verdere professionalisering van het onderhoud en de daarvoor opgestelde service level agreements (SLA's) aandacht gekregen. Ook de ontwikkeling van zonnecentrales stond in 2015 centraal. Daarnaast zijn projecten in uitvoering, dan wel tot afronding gebracht.

AVO/VWO

Voor de scholen voor voortgezet onderwijs zijn in 2015 een drietal grote projecten aan de orde geweest. Om te beginnen de afronding van de ver-/nieuwbouw projecten Graaf Engelbrecht fase twee (realisatie aula en renovatie bestaande gebouw) en tenslotte de ontwikkeling van de campus Markenhage College, Michaël College en Orion Lyceum en de campus International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum.

Op de navolgende pagina's volgt het overzicht van de verschillende AVO/VWO- onderwijsinstellingen en hun focus.

datum juni 2016
auteur Building Breda
pagina 11

De Nassau is een kleinschalige vooruitstrevende school en biedt breed en volledig onderwijs aan: mavo, havo en vwo (atheneum, gymnasium en tweetalig onderwijs; tto.) Op de Paul Krugerlaan is de mavo gehuisvest en in het gebouw aan de De la Reijweg volgen de vwo- en havoleerlingen hun opleiding. De Nassau biedt de leerlingen een goed doorlopende leerlijn en een optimaal onderwijskundig klimaat.

Alle leerlingen worden op een voor hen passend niveau uitgedaagd. Velen halen een diploma op een hoger niveau dan bij het verlaten van de basisschool werd verwacht. Leerlingen op De Nassau volgen een verrijkingsprogramma onder de noemer Nassau Academie. De Nassau Academie bestaat uit vakoverstijgende 'minors' die de leerlingen straks een voorsprong geeft bij de overgang naar het vervolgonderwijs. In dit kader is er contact met vervolgonderwijs en worden er in het auditorium regelmatig lezingen voor leerlingen en andere belangstellenden gehouden.

De Nassau beschikt over twee goed geoutilleerde gebouwen die volledig gerenoveerd zijn. Aan het bestaande gebouw aan de De la Reijweg is nieuwbouw gerealiseerd. Door de nieuwbouw en de renovatie van de bestaande delen van het gebouw is een uitnodigende, lichte werkomgeving gecreëerd met up-to-date technische voorzieningen. De voortreffelijk ingerichte gebouwen zorgen ervoor dat het werkklimaat voor zowel leerlingen als medewerkers sterk is verbeterd. De Nassau werkt aan het zo functioneel mogelijk inrichten van de gebouwen opdat leerlingen ook buiten de lessen een werkplek hebben. Zo zijn er in de brede gangen werkplekken gecreëerd om buiten de reguliere contactmomenten op school te kunnen werken. Leerlingen kunnen ook onder toezicht op school blijven werken. De gebouwen zijn daartoe langer opengesteld. Op deze wijze begeleidt De Nassau de leerlingen nog intensiever dan voorheen. Mede als gevolg hiervan wordt het zittenblijven tot een minimum beperkt.

Onzichtbaar, maar niet onbelangrijk zijn de technische aanpassingen en WiFi-installaties die een verdere invoering van tablet ondersteund onderwijs mogelijk maken. In 2015 hadden alle eersteklappers de beschikking over een tablet. Per schooljaar wordt het gebruik van tablets in de klas met een leerjaar uitgebreid. Zo zijn alle leerlingen over vijf jaar in het bezit van een tablet zowel thuis als in de klas. In nauw contact met de uitgever en door intensieve training van onze docenten bereiken we dat leerlingen met de inzet van tablets over een didactisch belangrijk onderwijskundig hulpmiddel beschikken. Methodes bevatten steeds meer interactieve componenten en met behulp van de tablet werken leerlingen zelfstandiger en in een tempo op maat, zowel binnen de les, maar ook daarbuiten.

www.denassau.nl

Als Daltonschool voor vwo, havo en mavo maakt Markenhage zich sterk voor de ontwikkeling van alle talenten van kinderen, met een nadruk op de culturele aspecten. 'Zelfstandig worden', 'vrijheid in gebondenheid', 'samenwerking', 'effectiviteit' en 'reflectie' vormen hierbij de leidraad.

Als cultuurprofielschool krijgen alle leerlingen in de eerste twee jaar vier uur per week les in Culturele Vorming. Dat biedt hen de kans om te ontdekken of leerlingen aanleg en interesse hebben voor deze disciplines en draagt bij aan de expressieve en creatieve ontplooiing.

Naast het reguliere onderwijs zijn er speciale cultuurklassen: de podium- en atelierklas. In de bovenbouw zijn er culturele reizen voor alle leerlingen. Buitenschool is er een 'Rock- en cultblock'-programma waarbij leerlingen extra lessen kunnen krijgen op het gebied van zang, instrument bespelen, fotografie, DJ-cursus, beeld en geluidstechniek, dans, Spaans, en dergelijke.

Het project 'Markenhage College' betreft een campusvorming samen met het Michaël College (vrijeschoolonderwijs) en het Orion Lyceum (PLEION). Het houdt onder meer in: het realiseren van nieuwbouw voor het Michaël College en het Orion Lyceum, extra lokalen en science lab voor Markenhage, het vergroten van de aula Markenhage, het realiseren van een theaterzaal, nieuwbouw van een sportruimte, een inhaalslag van achterstallig onderhoud en het actualiseren van de brandveiligheid. De campusvisie ligt ten grondslag aan het plan van eisen en biedt onderwijsfaciliteiten voor 1.550 leerlingen.

Boris Zeisser (www.nutrufied.com) heeft het ontwerp voor de campus gemaakt op basis van het motto 'eenheid en verscheidenheid'. Aannemer Breda Bouw is de opdracht gegund. De bouwwerkzaamheden zullen starten in januari 2016 en naar verwachting in december 2016 worden voltooid.

www.markenhage.nl

Wie graag over de grenzen heen kijkt of bijvoorbeeld denkt aan een studie of een carrière in het buitenland, is op zijn plaats op Mencia (Havo, Atheneum, Gymnasium, TTO). De school heeft een keur aan internationaal georiënteerde activiteiten. Zowel voor havo- als voor vwo-leerlingen is er tweetalig onderwijs, waarin ongeveer de helft van de lessen in het Engels gegeven wordt. De niet-TTO'ers kunnen op Mencia op alle niveaus Cambridge Engels volgen. Ook zijn er certificaten Frans (Delf Junior) en Duits (Goethe) te halen.

Mencia de Mendoza Lyceum ziet het als zijn taak de leerlingen op te leiden voor een Havo-, Atheneum- of Gymnasiumdiploma en te vormen tot jongvolwassenen, die verantwoordelijk en zelfstandig kunnen gaan functioneren in de maatschappij. Mencia biedt daartoe onderwijs op inhoudelijk hoog niveau dat past bij de maatschappelijke ontwikkelingen en dat voorbereidt op de internationale samenleving.

Voortdurend werkt Mencia aan de verdere ontwikkeling van haar onderwijs en aan haar internationale profiel. Dat profiel heeft een belangrijke rol gespeeld in de formulering van het programma van eisen voor de geplande ver- en nieuwbouw. Een auditorium of collegezaal en extra theorie- en vaklokalen maken het gebruik van een breder arsenaal aan didactische werkvormen mogelijk. Het auditorium biedt bovendien ruimte aan de talrijke informatieavonden die Mencia organiseert voor de ouders. In de vernieuwde school kan overal gebruik gemaakt worden van (draadloze) internettoepassingen.

Het internationale profiel van Mencia wordt versterkt door haar intensieve samenwerking met de International School Breda (ISB), die sinds 2011 gehuisvest is in een gebouw op het terrein van Mencia. ISB en Mencia hebben besloten gezamenlijk op te trekken in de realisatie van geplande nieuw- en verbouw. Een internationale campus moet ruimte bieden aan beide scholen en uiting geven aan de groeiende praktische en inhoudelijke samenwerking tussen beide. Bovendien zal de campus een onmisbare bijdrage leveren aan het streven van de stad Breda om internationale bedrijvigheid te trekken en aan zich te binden.

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de bouwplannen, waarvan we een start van de realisatie niet voor eind 2016 verwachten.

www.mencia.nl

datum juni 2016
auteur Building Breda
pagina 14

Het Michaël College in Prinsenbeek (gemeente Breda) verzorgt voortgezet vrijeschoolonderwijs voor vwo, havo en mavo. De school staat open voor leerlingen van alle gezindten en achtergronden.

Het Michaël College is de enige aanbieder van voortgezet vrijeschoolonderwijs in de regio West-Brabant. Het is een kleinschalige maar groeiende onderwijsvoorziening; de school groeit naar verwachting binnen enkele jaren uit tot 350 leerlingen.

Het Michaël College is onderdeel van Scholengemeenschap Breda, unit Markenhage College. De huidige huisvesting in Prinsenbeek wordt gehuurd. In 2017 zal nieuwbouw opgeleverd worden op het terrein Markenhage aan de Emerweg in Breda. Daar vormt het Michaël College samen met het Markenhage College (Daltononderwijs) en het Orion Lyceum (Pleionschool) een campus voor vernieuwingsonderwijs.

www.michaelcollege.nl

Het Newmancollege huist in één gebouw in de Verviersstraat te Breda. Het is een actieve school voor mavo, havo, technasium (havo/vwo), atheneum en gymnasium. Leerlingen met talent voor bèta die behalve slim ook creatief zijn, kiezen voor het technasium. Mavoleerlingen volgen het uitdagende bèta-technisch programma Bèta Challenge. Aan alle leerlingen wordt het vak design & multimedia gegeven; bij uitstek het vak waarin fantasie en verbeeldingskracht worden ontplooid.

In september 2013 zijn het atrium en de nieuwe vleugel van het technasium en D&M onder grote publieke belangstelling geopend door astronaut Andre Kuipers. De nieuwe vormgeving contrasteert sterk met de stijl van de Bossche School van de oudbouw. Dank zij de vormgeving en door het materiaalgebruik heeft de nieuwbouw een futuristische uitstraling. Gedurende 2014 is het project afgerond.

De werkplaats van het technasium beschikt over een algemene werkruimte voor leerlingen met 110 werkplekken, een uitleenbalie, een verhoogde, af te sluiten, presentatieruimte, een verhoogde ruimte als denktank, een docentenwerkplek, een machinekamer en een mogelijkheid tot opslag van materialen. De zware machines zijn ondergebracht in een aparte werkplaats op de begane grond waar leerlingen uitsluitend onder begeleiding terecht kunnen.

Op de benedenverdieping van de nieuwbouw huist design en multimedia. De leerlingen hebben er grote werkruimten tot hun beschikking waar de computers voorzien zijn van alle benodigde ontwerpprogramma's. Er zijn klaslokalen, fotostudio's en geluidsstudio's en als blikvanger, een grote ruimte met een gigantisch green screen.

De hele nieuwbouw, inclusief het atrium, ademt rust en ruimte uit, ondanks dat er veel leerlingen tegelijk gebruik van maken. Nu de leerlingen vaak gebruik maken van de nieuwbouw, straalt ook de oudbouw meer rust uit.

De bestaande personeelskamer is in ruimte verdubbeld. Dat biedt de mogelijkheid om verschillende sferen in een ruimte op te nemen. Het personeel kan er werken aan computers, er staan werktafels, banken, fauteuils en verder hoge tafels en krukken die het mogelijk maken te genieten van het uitzicht op de grassportvelden en het blauwe kunstgrasveld. De 'helden' van onze personeelsleden kijken vanaf de wand de personeelskamer in; grote persoonlijkheden als Hella Haasse, de Beatles, Martin Luther King en Steve Jobs hopen door hun papieren aanwezigheid iedereen te inspireren tot mooie daden.

www.newmancollege.nl

Het Onze Lieve Vrouwelyceum is een school voor havo, atheneum en gymnasium. De onderwijsinhoud waar het OLV voor staat, laat zich in drie zinnen samenvatten:

- ontdekken van je talenten;
- leren in balans met je leven
- en vormen van jouw veelzijdigheid.

We bereiden onze leerlingen voor op een evenwichtig, zelfstandig en volwassen functioneren in het vervolgonderwijs en in de samenleving. De school ziet het als haar opdracht jonge mensen met een goed verstand te stimuleren het beste uit zichzelf te halen, intellectuele capaciteiten optimaal te benutten en talenten en interesses breed te onderzoeken en te ontplooien. Het OLV staat voor een leef- en werkklimaat waarin alle leerlingen en medewerkers zich gekend voelen en zich veilig weten.

Naast de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen richt het OLV zich sterk op de ontwikkeling van vaardigheden die de leerlingen nodig hebben om hun leven lang te kunnen blijven leren. Niet voor niets ontwikkelde het OLV enkele jaren geleden een bijzondere onderwijsstroom (OLV-3D) die zich richt op leerlingen die meer getalenteerd zijn en vanaf schooljaar 2016-2017 biedt de school voor havoleerlingen het International Business College aan. Leerlingen van het vwo maken nadrukkelijk kennis met wetenschap door het creëren van een doorlopende onderzoeksleerlijn waarvoor we ons hebben aangesloten bij het landelijk netwerk Wetenschappen Oriëntatie Nederland (WON).

Naast het ontwikkelen van kennis en (studie)vaardigheden bieden we leerlingen volop kansen om zich op breder terrein te vormen. Onder andere daarvoor hebben de activiteiten en projecten in onze OLV-weken en de bijzondere vakken van onze OLV-uren een prominente plaats in ons curriculum.

Het OLV is gevestigd aan de oever van de vijver van het Wilhelminapark in Breda. Op deze historische plek staat het in 2011 uitgebreide en eigentijds schoolgebouw dat prima uitgerust is voor het verzorgen van eigentijds onderwijs. De missie van het OLV is: "Onze Lieve Vrouwelyceum ... kweekvijver voor talent!"

www.olvbreda.nl

datum juni 2016
auteur Building Breda
pagina 17

Orion Lyceum 'Met elkaar jezelf en de wereld ontdekken'

Orion is een Pleion-school. Op Pleion-scholen wordt onderzoekend, gepersonaliseerd en reflectief geleerd binnen een sterk gedigitaliseerde leeromgeving. Op Orion krijgen leerlingen de ruimte om buiten de getreden paden een eigen leerroute te volgen en thematisch leren binnen een rijke context. Dát is onze definitie van excellentie. Het leren omgaan met de permanente verandering die onze wereld kenmerkt en het erkennen van en recht doen aan de uniciteit van iedere leerling is onze collectieve ambitie. Een team van docenten, experts en onderwijsondersteuners gaat voortdurend de zoektocht aan om recht te doen aan deze verschillen. Dat is onze passie.

Orion is een modern, kleinschalig lyceum waar de metafoor van de wereldreis wordt gebruikt om de leerweg van de kinderen te symboliseren. Het vertrekpunt is de ruimte, het wit, vervolgens worden alle windrichtingen verkend. Onze kernwaarden, die terug te vinden zijn in het logo, zijn richtinggevend voor onze wijze van werken, samenwerken en voor de onderwijskundige doelstellingen.

We beschouwen het als ons primaire doel om de leerlingen zodanig onderwijs te bieden dat zij zich ontwikkelen tot individuen die weten waar hun kwaliteiten liggen en vanuit dit besef uitgroeien tot kritische en participatieve wereldburgers. In de dagelijkse praktijk van het Orion onderwijs zijn de onderwijskundige visie en uitgangspunten te herkennen. Onze Orion visie draagt wezenlijk bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

Met andere woorden: onze missie, onze slogan 'de wereld en jezelf ontdekken', onze onderwijskundige principes (Ontdekken, Ordenen, Ontwikkelen, Ontmoeten, Ontluiken) en de einddoelen die wij geformuleerd hebben voor de vorming van onze leerlingen zijn concreet terug vinden in onze school en in ons toekomstige gebouw. Wij hebben deze vertaald in uitvoerbare en herkenbare onderwijspraktijken die als zodanig ook onderzocht en beschreven worden. In ons kwaliteitsbeleid worden deze getoetst.

Het Orion Lyceum is een school voor HAVO en VWO die onderwijs ontwikkelt en aanbiedt op een eigentijdse wijze die zich onderscheidt van de meeste andere scholen.

Orion wil in een open verbinding staan met de buitenwereld en kijkt uit naar haar toetreding op de Campus bij Markenhage. Een Campus met drie onderscheidende onderwijskundige concepten die in de bovenbouw zullen samenwerken biedt een interessant en lonkend toekomstperspectief waarbij we er samen met Michael en Markenhage méér van gaan maken. Want daar gaat het om: de kwaliteit van een samenwerking waarmee we de wereld voor onze leerlingen en medewerkers nóg groter en rijker gaan maken. Architect Boris Zeisser (24H) heeft zijn proeve van bekwaamheid getoond door recht te doen aan de drie verschillende identiteiten van de scholen en tegelijkertijd gestalte te geven aan 'eenheid in verscheidenheid'. Eigentijdser kan het bijna niet.

www.orionlyceum.nl en www.pleion.nl

datum juni 2016
auteur Building Breda
pagina 18

Het Graaf Engelbrecht (mavo t/m vwo) presenteert zich als sport school en school voor media. Vanaf 1 augustus 2015 is de school ter versterking van het sportprofiel gestart met Highschool Breda. In de Highschool Breda krijgen leerlingen tijdens lestijd extra training onder leiding van een professionele trainer in hun eigen favoriete sport om hun talent verder te ontwikkelen. De trainingen vinden plaats op dinsdag en donderdagmorgen. De school is in 2013 een nauwe samenwerking aangegaan met NAC Breda. In het schooljaar 2015-2016 zijn alle jeugdspelers met mavo/havo/vwo niveau op

Graaf Engelbrecht geplaatst. Naast de reguliere lessen zijn er speciale sportklassen met extra uren breedtesport en speciale klassen mediaprofiel. Daarnaast benadrukt de school dat iedereen die dat wil zich op verschillende terreinen verder kan ontwikkelen. Aan de maatschappelijke stage wordt veel belang gehecht.

Graaf Engelbrecht is een brede school (mavo, havo en vwo) met een sportief, gezond, veilig en maatschappelijk betrokken imago. Graaf Engelbrecht bereikt dit met, naast het reguliere aanbod, media- en sportklassen en sport als examenvak.

Gedurende 2014 is er gestart met de ver-/nieuwbouw van Graaf Engelbrecht, fase 2. De aula is in de zomer van 2014 afgebroken en in de het najaar weer opgebouwd. Daarnaast is gestart met de interne verbouwing en worden er nieuwe lokalen waaronder een collegezaal gerealiseerd. In september 2015 zijn de aula en de nieuwe lokalen in gebruik genomen.

Ook het nieuwe plein en de fietsenstalling zijn in gebruik genomen en leveren een positieve bijdrage aan de uitstraling van het gebouw.

In januari 2016 zal het gebouw officieel geopend worden.

www.graafengelbrecht.nl

Het Stedelijk Gymnasium is een categoriaal gymnasium. Dat betekent dat er alleen gymnasiumonderwijs wordt gegeven.

Het Stedelijk Gymnasium wil een goede basis bieden voor tertiair, academisch onderwijs waarbij van een gymnasium-leerling verwacht mag worden dat hij zijn capaciteiten, doorzettingsvermogen en interesse bij de activiteiten binnen en buiten de lessituatie wil aanspreken.

Concreet betekent dit dat de school zoveel mogelijk ruimte biedt aan de talenten van leerlingen en daartoe ook zoveel mogelijk maatwerk organiseert. De doelstellingen hiervoor zijn vastgelegd in het Schoolplan 2013-2017. Het maatwerk vindt plaats buiten en binnen de reguliere lessen. Naast de reguliere lessen zijn er vakken als Cambridge Engels, DELF voor Frans, Goethe Duits, Spaans, Robotica, een ondernemersproject in samenwerking met Universiteit Nyenrode, maar ook een Honoursprogramma in samenwerking met de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium en het F(acultatieve)-kaartproject.

Er wordt ook actief ingezet op deelname aan Olympiades en andere wedstrijden. De school is met ingang van het schooljaar 2013-2014 officieel door het Ministerie van OC en W erkend als Olympiadeschool, en de school neemt deel aan (Europese) debatten, diverse sportwedstrijden en culturele activiteiten. Het Stedelijk Gymnasium heeft een actief eigen schoolkoor, en een eigen schoolorkest.

Het in augustus 2013 betrokken nieuwe gebouw aan de Nassausingel biedt ook alle mogelijkheden om de bovenstaande activiteiten te realiseren. Zo geven de goed geoutilleerde bèta-faciliteiten de leerlingen de mogelijkheid om zich uitstekend voor te bereiden op de verschillende olympiades. Verder biedt de aula, ingericht als toneel- en muziekzaal, mede door zijn uitmuntende akoestiek de perfecte omgeving voor concerten en voorstellingen; hier maken niet alleen onze leerlingen, maar ook externe gezelschappen volop gebruik van. Daarnaast bevat het gebouw onder andere ook een collegezaal, waar naast colleges ook regelmatig lezingen in het kader van een Studium Generale gegeven worden. Het gebouw is enthousiast ontvangen in Breda wat ook heeft geleid tot een stijging in het aantal aanmeldingen van nieuwe leerlingen.

www.gymnasiumbreda.nl

VMBO

De VMBO-scholen in Breda vallen onder het bevoegd gezag van twee schoolbesturen, te weten: Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken (SKVOB e.o.) en Stichting Regionaal Opleidings Centrum West-Brabant (ROC West-Brabant). Beide schoolbesturen hebben besloten samen te werken bij de vormgeving van de beroepskolom (BO-kolom) binnen het Voortgezet Onderwijs (VO).

Na de totstandkoming van het Masterplan Breda hebben de scholen voor VMBO en de Praktijkschool Breda een eigen profiel, een merkpaspoort, opgesteld. Eind 2009 is een nieuwe fase ingezet bij de doorontwikkeling van het VMBO waarbij een projectorganisatie is opgezet. Deze heeft tot doel realisatie van kwalitatief hoog VMBO-onderwijs, imagoverbetering door eenduidig optreden, een zo breed mogelijk aanbod en innovatief onderwijs. Ten slotte versterking van de verbinding met het MBO en realisatie van een zorgschil die garanties biedt voor een optimaal leerresultaat en die vroegtijdig schoolverlaten en/of ongekwalificeerde uitstroom voorkomt.

Medio oktober 2011 is het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) opgeleverd, waarin de schoolbesturen een gewenste onderwijssituatie voor het VMBO schetsen. Zij geven daarin aan tot welke herschikking van afdelingen ze willen komen om daarmee de leerlingen van de stad Breda en omgeving ook in de toekomst optimaal te kunnen bedienen. Dit RPO is inmiddels uitgevoerd waardoor drie vmbo scholen in Breda nu een breed aanbod hebben zodat nieuwe leerlingen voldoende keuze hebben.

Dat het Masterplan VMBO tot nu toe succesvol is, blijkt uit een toename van het aantal instromers VMBO vanaf 2012 en een gelijkmatige verdeling over de drie scholen. Door intensieve samenwerking tussen Rotonde en Christoffel / Kompas is de verwachting dat ook op deze scholen het leerlingenaanbod gelijkmatig verdeeld zal worden.

Wel is er zorg rond het afnemend aantal leerlingen bij Tessenderlandt en het groeiend aantal leerlingen bij Prinsentuin van Cooth waardoor de huisvestingssituatie uit balans kan raken. Het gedachtegoed dat ten grondslag ligt aan het Masterplan VMBO biedt zowel de kans als mogelijkheid om oplossingen hiervoor te bedenken.

In 2012 is de uitbreiding en de renovatie van de Rotonde aan het Groene Woud afgerond. Het project waarbij vrijwel alle gebouwdelen grondig zijn gerenoveerd heeft door de uitbreiding met lokalen, sportruimte en een keuken een geheel nieuw aanzicht gekregen. Het gebouw beantwoordt voor de komende jaren ruimschoots aan de eisen die gesteld worden aan schoolgebouwen maar komt ook vooral in hoge mate tegemoet aan de manier waarop de Rotonde het onderwijsprogramma wil realiseren in het gebouw.

Als gevolg van de toename van het aantal leerlingen in het domein zorg en welzijn in de onderbouw is in 2015 een extra vaklokaal gecreëerd bij Tessenderlandt. Het domein zorg en welzijn onderbouw is één van de pijlers onder de interne doorlopende leerlijn van Tessenderlandt.

www.tessenderlandt.nl

Begin 2012 is door het bestuur aandacht gevraagd voor de huisvestingsproblemen van de vestigingen Christoffel en Kompas. Voor Christoffel geldt vooral dat de huidige locatie veel te klein is en nauwelijks uitbreidingsmogelijkheden kent en voor Kompas geldt dat de huidige noodlokalen opgeheven moeten worden en het hoofdgebouw gedateerd en is. De voorkeur gaat uit naar samenvoeging van beide scholen in een gezamenlijke huisvesting. In het huisvestingsprogramma van het ROC is een plan opgenomen dat beide scholen in het gebouw van het Vitalis College aan de Nieuwe Inslag gehuisvest worden. Omdat de plannen rondom deze locatie zijn uitgesteld, is er een onderzoek uitgevoerd naar de renovatie en uitbreiding van de huidige locatie van Christoffel aan de Rijnesteinstraat in Breda. De uitkomsten worden betrokken in de afweging van verschillende huisvestingsscenario's voor deze scholen.

In 2015 is door ROC West-Brabant gekozen voor de Nieuwe Inslag als definitieve locatie voor Christoffel en Kompas. De voordelen van de locatie Nieuwe Inslag ten opzichte van renovatie en uitbreiding van de huidige locatie van Christoffel aan de Rijnesteinstraat gaven de doorslag. Na verbouwing van de school (start in augustus 2018) zal de locatie door Christoffel en Kompas met ingang van schooljaar 2018-2019 in gebruik worden genomen.

www.christoffelbreda.nl en www.kompasbreda.nl

Waar een kleine school groot in kan zijn. In het schooljaar 2014 realiseerde ROC West-Brabant aan de Frankenthalerstraat in Breda haar nieuwe Praktijkschool. Het was de ambitie van ROC West-Brabant om een duurzaam gebouw neer te zetten wat op het gebied van water uitstekend past bij de ambities van de gemeente met betrekking tot de stad klimaatbestendig te maken. In het gemeentelijk waterbeleid is vastgesteld dat bewustwording een belangrijk uitgangspunt is voor een duurzaam watersysteem.

De scholieren van de Praktijkschool spelen in de toekomst daarom een belangrijke rol bij de implementatie van het waterbeleid. Voor bezoekers is het mogelijk om de werking van de verschillende onderdelen in de nieuwe school te bekijken. De Praktijkschool biedt de gemeente hierbij een extra gelegenheid om zich te profileren als een klimaatbestendige stad.

www.praktijkschoolbreda.nl

De opleidingen van Van Cooth zijn in 2012 ondergebracht bij Scala, Tessenderlandt en Prinsentuin Van Cooth aan de Tuinzigtlaan. Binnen deze scholen zijn enkele verbouwingen uitgevoerd om de inhuizing van de verschillende afdelingen van Van Cooth mogelijk te maken. In 2013 bleek het nodig om vanwege de groei van het aantal leerlingen de locatie Prinsentuin Van Cooth aan de Tuinzigtlaan uit te breiden met vier theorielokalen. Hiervoor moest onder meer een gedeelte van de overdekte fietsenstalling gedemonteerd en verplaatst worden.

Als gevolg van de groei van het aantal leerlingen werden in 2015 enkele onderwijsruimten van het voormalige gebouw van de Bouwschool Breda aan de overkant van de Tuinzigtlaan in gebruik genomen. Door het aantal leerlingen te reguleren zal het gebruik van deze noodruimten aan het einde van schooljaar 2016-2017 niet meer nodig zijn.

www.prisma-vancooth.nl

3 Communicatie

Algemene Leden Vergadering

Binnen Building Breda heeft in het jaar 2015 tweemaal een ALV plaatsgevonden. Tijdens deze vergaderingen werden onder andere het jaarverslag 2014 (inclusief publicatiestukken), de begroting 2016 en alle door het bestuur genomen besluiten gedurende het lopende boekjaar 2015 besproken dan wel vastgesteld.

In de bijlagen is het investeringsscenario opgenomen op basis van voornoemde besluiten (bijlage 3).

Bestuur

In het jaar 2015 is het bestuur van Building Breda vier keer bijeengekomen. Deze bijeenkomsten hadden veelal het karakter van 'het kritisch volgen' van de activiteiten van de stuurgroep, het uitstippelen van het financiële beleid en zicht houden op het nakomen van de gemaakte afspraken c.q. doelen voortkomend uit het 'Strategisch Huisvestingsplan' en de andere gesloten overeenkomsten, waaronder het 'Treasury Statuut'.

Meer specifiek zijn diverse punten aan de orde gekomen, te weten de input vanuit de verschillende overlegorganen, ontwikkeling bestuur (invulling vertegenwoordiging), bestuurlijke en directie mutatie(s), plan-/profielontwikkeling, taakstellende budgetten en/of voortgang aangaande alle locaties/projecten, vaststelling jaarrekening 2014, herfinanciering (deel) leningenpakket I en business case, vaststelling begrotingen 2015 en 2016, financiële zaken (managementrapportage, liquiditeiten en financieringen), continueren samenwerking controlerend accountant, publieke verantwoording, contacten B.O.B., ontwikkelingen binnen het VMBO en het vormgeven van het project Building Breda 3.0.

Directeurenoverleg

Gedurende het jaar 2015 hebben er twee directeuren-overleggen plaatsgevonden waarop agendapunten vanuit Building Breda behandeld zijn. Thema's zoals aanmeldingen en de (eventuele) consequenties ten aanzien van de gebouwen, jaarrekening en -verslag 2014, begrotingen 2015 en 2016 en Building Breda 3.0 zijn aan bod gekomen.

Overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken

In 2015 zijn de portefeuillehouders drie keer bijeengekomen. Onderwerpen welke tijdens deze constructieve bijeenkomsten aanbod zijn gekomen, waren onder andere het uitwisselen van (bouw)ervaringen, demarcatielijst, borging onderhoud, Building Breda 3.0., zonnepanelen en de portal.

Stuurgroep

Tweewekelijks is de werkorganisatie van Building Breda samengekomen voor het afhandelen van de actuele zaken en het uitstippelen van wegen die dienen te leiden tot nieuw beleid en behalen van de doelen. In elk van de bijeenkomsten is de voortgang van alle projecten aan de orde geweest om zo een verantwoorde voortgang te borgen.

Portal

Wederom werd in 2015 gebruik gemaakt van de portal (internetomgeving). Het systeem is in 2015 naar een andere omgeving gemigreerd waardoor de continuïteit veilig is gesteld.

4 Projecten en activiteiten

In het jaarverslag 2015 is er voor gekozen om in het hoofdstuk 2 (per school) de stand van zaken betreffende het project weer te geven.

Projectgroepen

Zoals uit de projectorganisatie blijkt, wordt iedere projectgroep ingevuld met een vertegenwoordiger vanuit de schooldirectie, een projectleider en verschillende adviseurs. Ook in 2015 werd gebruik gemaakt van de navolgende adviesgebieden, te weten ARBO, grondmechanica, brandveiligheid, technische installaties, constructies, onderhoud en wet- en regelgeving.

Groot onderhoud

Sinds de oprichting van Building Breda wordt door Dyade Zuidwest-Nederland voor alle gebouwen, waarvoor Building Breda verantwoordelijk is, een 'Meer Jaren Onderhoud Plan (MJOP) gevolgd. Tevens wordt sinds die periode gebruik gemaakt van een onderhoudsprotocol met bijbehorende demarcatielijst. Op basis van deze documenten is ook in 2015 en onder begeleiding van Dyade een jaarplanning groot onderhoud per school opgesteld en uitgevoerd. Dit is tot tevredenheid van de betrokkenen gebeurd.

Daarnaast wordt steeds vaker samengewerkt op het gebied van klein onderhoudswerkzaamheden, welke voor rekening en risico van het desbetreffende schoolbestuur worden uitgevoerd.

Maatschappelijke partners

Building Breda heeft gedurende 2015 verschillende malen contact gehad met een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke partners binnen de gemeente Breda. Naast de maandelijkse gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente Breda zelf, was dit in 2015 vooral het Primair Onderwijs (BreedSaam).

Service Level Agreements

In 2010 is gestart met het opstellen en afsluiten van SLA's met verschillende leveranciers. Eind 2015 beschikte Building Breda over SLA's op het gebied van tijdelijke huisvesting, glasherstel, alarmopvolging, dak onderhoud en schilderwerkzaamheden.

Op basis van SLA's bieden leveranciers de scholen de zekerheid van dienstverlening en voordelen, zoals: directe ontzorging, snelheid, een kwalitatief goede uitvoering, korte communicatielijnen, minimaliseren overlast. Naast voornoemde voordelen bieden SLA's de coöperatie in haar totaliteit bijkomende (schaal)voordelen, zoals: transparantie, verzamelacties, kwaliteitscontroles door deskundige en onafhankelijke inspecteurs, gerubriceerde prijslijsten, kortingsstaffels en benchmarkrapport (managementinformatie).

De projecten van Building Breda zijn uitgevoerd conform de in het boekjaar 2015 van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

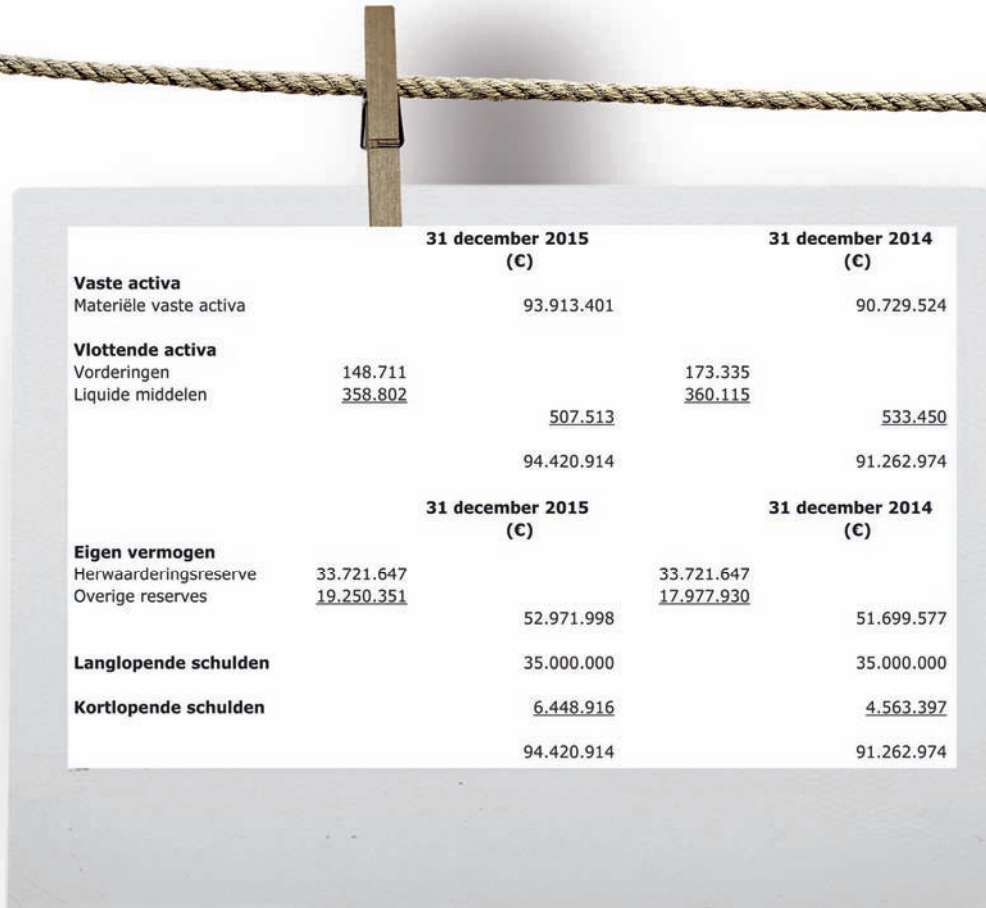
5 Financiën

Voor wat betreft de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten dient te worden opgemerkt dat gedurende het boekjaar 2013 veranderingen hebben plaatsgevonden in het overeengekomen financieringsarrangement van Building Breda. Naast de financiering voor wat betreft de zogenaamde 1ste tranche, is toen ook de financiering van de 2de tranche geregeld. De 1ste tranche van financiering overziet de jaren 2009 tot medio 2014. Binnen de 2de tranche van financiering zijn de lening-overeenkomsten voor de jaren medio 2014 en verder overeengekomen en is de rente op leningen voor de jaren tot 2018 vastgesteld.

In bijlage 3 van dit jaarverslag is de meerjareninvesteringsbegroting opgenomen. Deze begroting is aangepast aan de ontwikkelingen ten aanzien van het 'Strategisch Huisvestingsplan'.

Voor de volledigheid is als bijlage 4 het gecontroleerde en goedgekeurde Financieel verslag 2015 opgenomen.

Balans per 31 december 2015 (na voorgestelde resultaatbestemming)

	31 december 2015 (€)	31 december 2014 (€)
Vaste activa		
Materiële vaste activa	93.913.401	90.729.524
Viottende activa		
Vorderingen	148.711	173.335
Liquide middelen	<u>358.802</u>	<u>360.115</u>
	<u>507.513</u>	<u>533.450</u>
	94.420.914	91.262.974
	31 december 2015 (€)	31 december 2014 (€)
Eigen vermogen		
Herwaarderingsreserve	33.721.647	33.721.647
Overige reserves	<u>19.250.351</u>	<u>17.977.930</u>
	52.971.998	51.699.577
Langlopende schulden	35.000.000	35.000.000
Kortlopende schulden	<u>6.448.916</u>	<u>4.563.397</u>
	94.420.914	91.262.974

Winst-en-verliesrekening over 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015

	Begroting 2015 (€)	Realisatie 2015 (€)
Baten		
Subsidie gemeente	3.795.929	3.795.930
Bijdrage scholen	618.460	618.460
Rentebaten	1.000	3.834
Overige inkomsten	69.670	518.350
Totaal baten	4.485.058	4.936.574
Lasten		
Afschrijvingen	700.930	511.658
Rentelasten	1.681.100	1.639.124
Onderhoud OZB en waterschapslasten	437.487	432.731
274.752		318.764
Verzekeringen	95.550	88.818
Huren	230.373	491.396
ICT infrastructuur	5.250	9.103
Directie en secretariaat	130.695	116.181
Advieskosten	20.000	6.283
Overige kosten	65.500	47.928
Totaal lasten	3.641.637	3.661.986
Exploitatieresultaat	843.421	1.274.589
Vennotschapsbelasting	2.169	2.168
Resultaat na belastingen	841.252	1.272.421

Toelichting afwijkingen begroting versus realisatie

Baten

Subsidie gemeente Breda

De subsidie is conform de begroting.

Bijdrage scholen

De bijdrage van de scholen is niet conform de begroting. Er zijn meer bijdragen ontvangen. Overall kan worden gesteld dat Building Breda naast de jaarlijks te ontvangen 'bijdrage groot onderhoud', welke in 2015 conform de begroting was, ook (incidenteel) bijdragen van (individuele) schoolbesturen met betrekking tot onderhanden projecten, dan wel onderhoudsactiviteiten, ontvangt. Meer specifiek: in het boekjaar 2015 is gestart met de campusontwikkeling 'International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum'. Voor dit project ontvangt Building Breda van de Stichting tot bevordering van Internationaal Onderwijs in Zuid-West Nederland eenmalig € 4.000.000 en van BreedSaam, Coöperatie Huisvesting Primair en Speciaal Onderwijs Breda U.A. € 1.722.902. Het moment van de daadwerkelijke ontvangst van de betreffende middelen is afhankelijk van de projectvoortgang (declaratiebasis). In 2015 is (afgerond) € 437.014 gedeclareerd.

Rentebaten

De rentebaten over 2015 zijn hoger dan hetgeen begroot.

Overige inkomsten

De positieve afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan door meer gebruik van de gymzaal bij Graaf Engelbrecht door derden ten opzichte van 2014, retributies en ontvangen schade uitkeringen (hier staan wel lasten tegenover).

Lasten

Afschrijvingen

Ten tijden van het opstellen van de begroting 2015 was voorzien dat er meerdere projecten afgerond zouden zijn, zodat gestart zou kunnen worden met het afschrijven. Dit is uiteindelijk niet het geval gebleken. Aan de afschrijvingen in 2015 is het afgeronde project 'Stedelijk Gymnasium' toegevoegd.

Rentelasten

Ondanks het aanwenden van kasgeld (2de tranche financiering) zijn de rentelasten lager uitgevallen dan begroot. Dit hangt samen met de relatief lage rentestanden in 2015 en gedegen cashmanagement.

Onderhoud

Enerzijds zijn de sub posten 'glasschades' en 'alarm' lager uitgevallen dan vooraf begroot en anderzijds heeft gedegen grootonderhoudsmanagement geleid tot onderhoudsuitgaven conform hetgeen was begroot.

OZB en waterschapslasten

Deze lasten zijn in 2015 hoger uitgevallen dan in de begroting voorzien, daar de waarden van de gebouwen aanzienlijk hoger is gewaardeerd, wat mede samenhangt met het opleveren van verschillende projecten.

Verzekeringen

In 2014 heeft Building Breda haar verzekeringsarrangement (polissen die in 2014 afliepen) opnieuw in de markt gezet. Dit heeft reeds in 2014 een premievoordeel opgeleverd. Dit effect is ook in 2015 zichtbaar.

Huren

Deze post bestaat uit de subposten 'huur gebouwen' en 'vergoeding sportvoorziening'. Met name deze eerste post heeft tot een overschrijding gezorgd. Deze overschrijding is ontstaan door het verwerken van de afkoop van de gebruikersovereenkomst gymzaal Stedelijk Gymnasium in relatie tot BreedSaam ad. € 240.000 in het boekjaar 2015 (is begroot in 2016).

ICT infrastructuur

Deze post is in 2015 fors overschreden. Dit is ontstaan door het bestuursbesluit om de portal van Building Breda over te zetten naar een nieuwe omgeving. De oude omgeving zou voor de komende jaren voor forse kosten gaan zorgen. Door deze (eenmalige actie/overschrijding) kunnen de vaste kosten de komende jaren worden teruggebracht naar circa € 500 per jaar, wat een aanzienlijke besparing is.

Directie en secretariaat

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden heden te melden. Eén en ander is binnen de begroting gebleven.

Advieskosten

De advieskosten zijn lager uitgevallen, dan begroot. Er is nagenoeg geen beroep gedaan op adviseurs, behalve advies ten aanzien van het onderwerp: treasury.

Overige kosten

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden heden te melden. Eén en ander is binnen de begroting gebleven.

Afgedragen subsidie aan ROC West-Brabant

In 2015 is door Building Breda (afgerond) € 949.189 van de verkregen subsidie van de gemeente Breda afgedragen aan het ROC West-Brabant ten behoeve van de huisvesting van de leerlingen in de BO-kolom. In bijlage 5 is hiervan de verantwoording opgenomen.

Kerncijfers

Voor Building Breda en haar financiers zijn solvabiliteit, Debt Service Coverage Ratio (DSCR) en Loan to Value (LtV) belangrijke ratio's. In tabel 5.1 zijn de ratio's voor wat betreft het boekjaar 2015 weergegeven. Deze ratio's zijn afgezet tegen de voor Building Breda geldende normering.

	2015	Minimum (Solv./DSCR) Maximum (LtV)	Tijdelijk acceptabel	Gewenst
Solvabiliteit (Totaal Eigen Vermogen/Balanstotaal)	56,10%	20%	20-25%	>25%
DSCR (EBITDA/(betaalde rente+aflossingen))	2,1	1,0	1,0-1,2	>1,2
LtV (1) (Vreemd Vermogen/Vastgoed)	37,27%	80%	75-80%	<75%
LtV (2) ¹ (Vreemd Vermogen incl. kasgeld/Vastgoed)	43,12%	80%	75-80%	<75%

Tabel 5.1 Kerncijfers 2015, Building Breda (2016)

¹ De tweede LtV is berekend, omdat in het contract met de BNG voor wat betreft de kasgeldlening geen vastgoed als zekerheid is opgenomen. Echter op het consolidatiemoment moet dat dan wel gaan gebeuren hetgeen een sprong veroorzaakt in de LtV. De kasgeldlening is te beschouwen als een verkapte bouwfinanciering. Het is de verwachting dat in 2016 de kasgeldpositie zal gaan oplopen. Door in de tweede LtV berekening het kasgeld mee te nemen ontstaat er een rustiger beeld qua groei.

Colofon

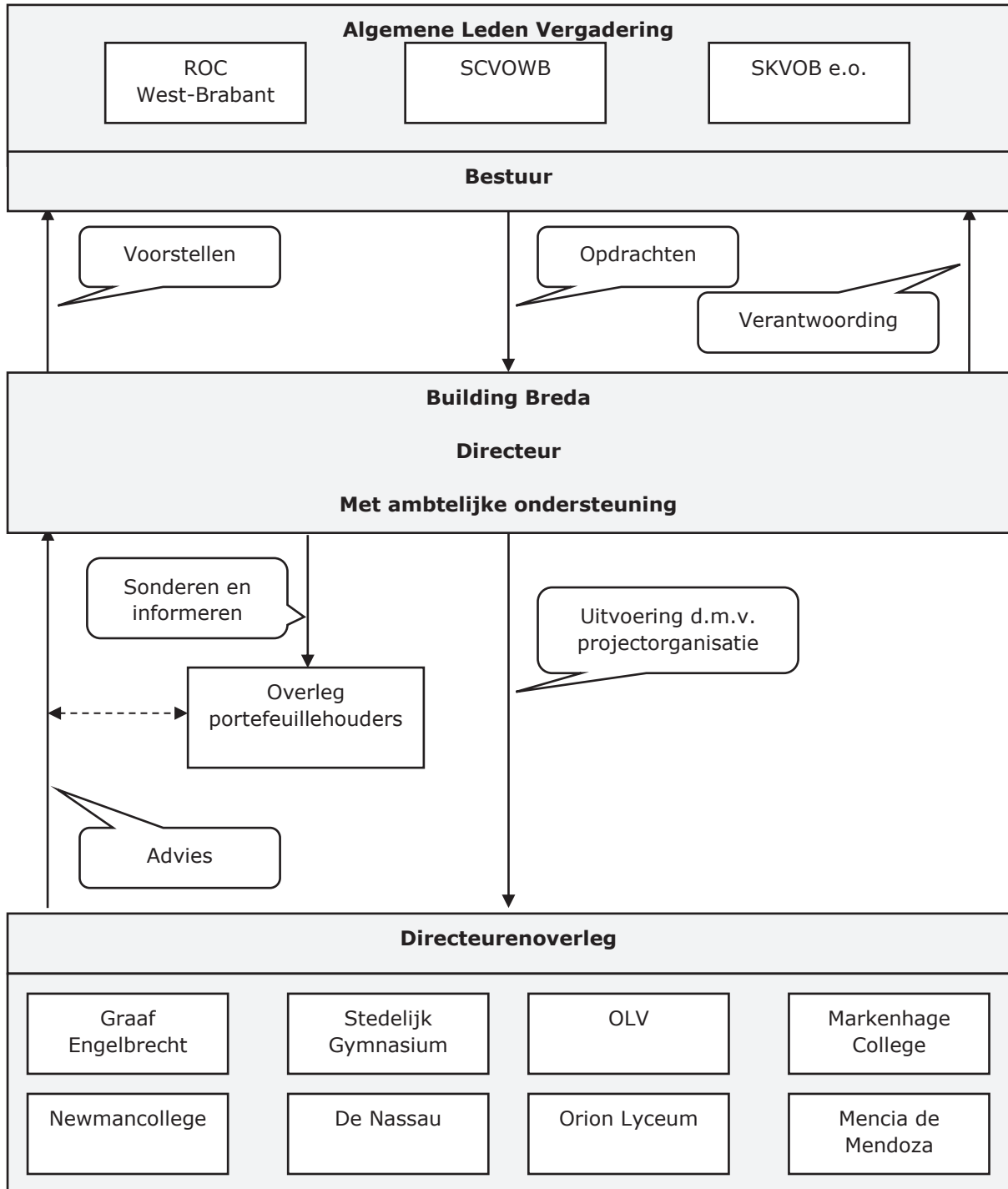
Building Breda
Mozartlaan 35
4837 EH Breda
T (06) 50 58 94 25
E info@buildingbreda.nl
Uitgave: Building Breda, juni 2016

© 2016 Building Breda. Alle rechten voorbehouden. Verspreiden en openbaar gebruik is toegestaan, mits met een correcte bronvermelding.

Kijk voor meer informatie op www.buildingbreda.nl

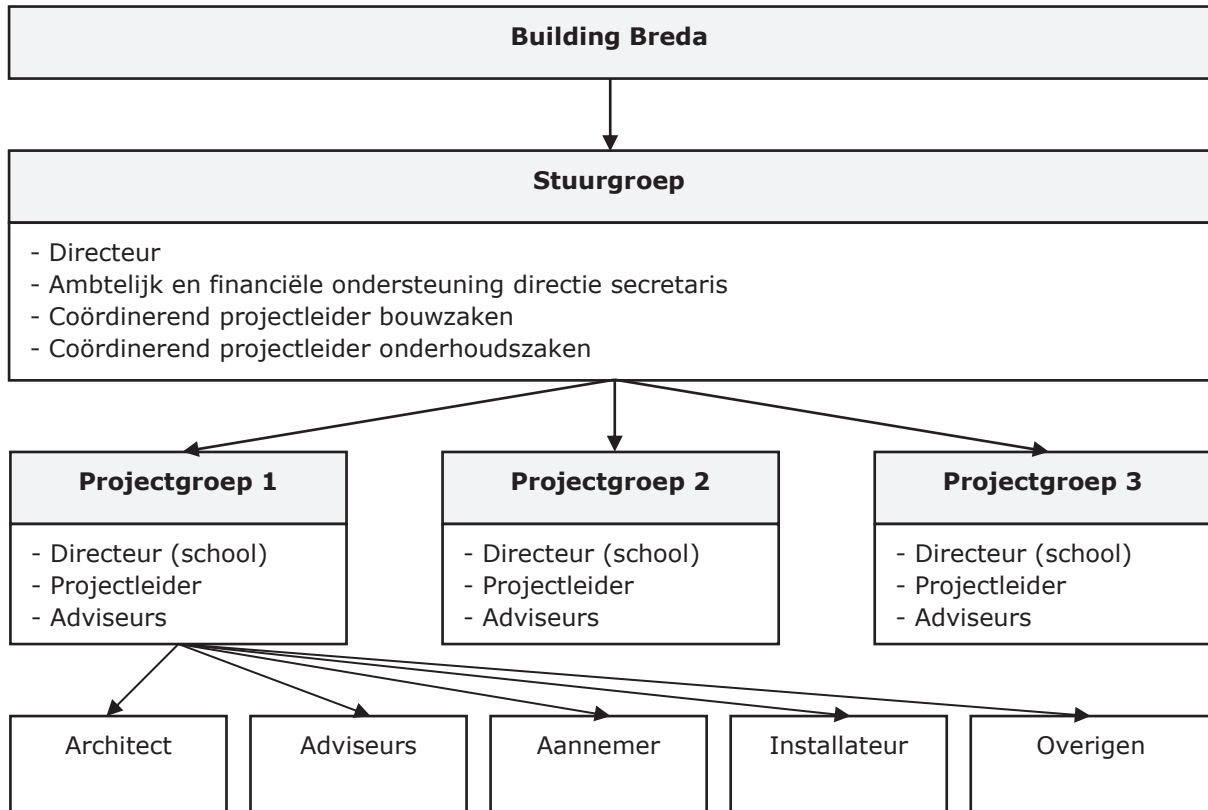

Bijlage 1 Algemeen (functioneel) organogram

Bijlage 2 Organogram projectorganisatie

Toelichting bij organogram projectorganisatie Building Breda

Met coördinerend projectleider bouwzaken wordt de door Building Breda geselecteerde bouwmanager bedoeld. Op dit moment is hiervoor de heer J. Kromwijk van AVANT-bouwpartners aangezocht. Voor wat betreft de coördinerend projectleider onderhoudszaken dient te worden opgemerkt dat deze functie momenteel door de heer G. Bosters van Dyade wordt ingevuld.

Per project wordt door Building Breda een projectleider aangezocht. Dit gebeurt in overleg met de betrokken partijen.

Onder adviseurs binnen een projectgroep worden die mensen bedoeld die de directeur en projectleider denken nodig te hebben. Dit kunnen in veel gevallen medewerkers van de school zijn.

Onder de andere adviseurs worden medewerkers van bedrijven verstaan die technische ondersteuning bieden voor bepaalde bouwtechnische onderdelen en overige inrichtingsvragen.

Bijlage 3 Meerjareninvesteringsbegroting 2014-2017

Locatie	totaal t/m 2013	totaal 2014	totaal 2015	totaal 2016	totaal 2017	totaal per locatie cf. bestuursbesluit
Markenhage College						
(incl. Michäel en Orion Lyceum*)	€ 291.563	€ 708.914	€ 4.740.000	€ 2.763.361	€ -	€ 8.503.838
voorbereidingsfase		€ 43.764	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ 285.600	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 143.550	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 236.000	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ 4.740.000	€ 2.763.361	€ -	
Newman college	€ 6.828.192	€ 52.000	€ -	€ -	€ -	€ 6.880.192
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 52.000	€ -	€ -	€ -	
Mencia de Mendoza	€ 541.685	€ -	€ 473.100	€ 3.355.000	€ 2.132.639	€ 6.502.424
voorbereidingsfase		€ -	€ 35.600	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ 235.000	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ 84.000	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ 118.500	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ -	€ 3.355.000	€ 2.132.639	
De Nassau, De la Reijweg	€ 7.126.642	€ 639.187	€ -	€ -	€ -	€ 7.765.829
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 639.187	€ -	€ -	€ -	
De Nassau, Paul Krügerlaan	€ 1.184.581	€ 1.546.028	€ -	€ -	€ -	€ 2.730.609
voorbereidingsfase		€ 19.000	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ 60.000	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 15.000	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 62.600	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 1.389.428	€ -	€ -	€ -	
Onze Lieve Vrouwe lyceum	€ 1.945.803	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.945.803
Graaf Engelbrecht	€ 2.577.896	€ 1.995.000	€ 1.799.984	€ -	€ -	€ 6.372.880
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 80.000	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 75.000	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 1.840.000	€ 1.799.984	€ -	€ -	
Stedelijk Gymnasium	€ 9.837.090	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 9.837.090
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal	€ 30.333.452	€ 4.941.129	€ 7.013.084	€ 6.118.361	€ 2.132.639	€ 50.538.665

BIJLAGE 4

Financieel verslag 2015

Building Breda

Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda en omstreken in coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid (U.A.)

Breda

Inhoud

Algemeen	3
Jaarrekening	4
Balans per 31 december 2015	5
Winst-en-verliesrekening 2015	6
Kasstroomoverzicht 2015	7
Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening	8
Overige gegevens	17
Statutaire regeling omtrent de winstbestemming	18
Voorstel winstverdeling	18
Gebeurtenissen na balansdatum	18
Controleverklaring	19

Algemeen

Breda, juni 2016

Met deze jaarrekening wordt uitvoering gegeven aan artikel 17 en 18 van de akte van oprichting d.d. 11 december 2008 van onze vereniging.

Bovengenoemde artikelen hebben betrekking op "Jaarrekening; boekjaar, rekening en verantwoording".

Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur zich, conform artikel 12 lid 4, laten bijstaan door een registeraccountant en PWC accountants.

De bestuurders:

Dhr. A.C.J. Flink (voorzitter)

Mevr. Y.H.M.P. Leenen

Dhr. A. Kastelein

Dhr. G.H.J.M. Olthof

Dhr. R. Speetjens

Dhr. J.C.M. Teunissen

Building Breda
Mozartlaan 35
Breda

Jaarrekening

Balans per 31 december 2015
 (na voorgestelde resultaatbestemming)

	31 december 2015		31 december 2014	
	Ref.	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa	4		93.913.401	90.729.524
Vlottende activa				
Vorderingen	5	148.711	173.335	
Liquide middelen	6	358.802	360.115	
		<u>507.513</u>	<u>533.450</u>	
		<u>94.420.914</u>	<u>91.262.974</u>	

	31 december 2015		31 december 2014	
	Ref.	€	€	€
Eigen vermogen	7			
Herwaarderingsreserve		33.721.647	33.721.647	
Overige reserves		19.250.351	17.977.930	
		<u>52.971.998</u>	<u>51.699.577</u>	
Langlopende schulden	8	35.000.000	35.000.000	
Kortlopende schulden	9	6.448.916	4.563.397	
		<u>94.420.914</u>	<u>91.262.974</u>	

Exploitatierkening

		2015	Budget 2015	2014
	Ref. €	€	€	€
Netto-omzet	11	4.932.741	4.484.059	4.839.353
Overige bedrijfskosten	12	<u>2.022.862</u>	1.960.537	<u>1.409.013</u>
Som der bedrijfslasten		<u>2.022.862</u>		<u>1.409.013</u>
Bedrijfsresultaat		2.909.879	2.523.522	3.430.340
Financiële baten en lasten	13	<u>-1.635.290</u>	<u>-1.680.100</u>	<u>-1.617.713</u>
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening		<u>1.274.589</u>	<u>843.422</u>	<u>1.812.627</u>
VPB		<u>2.168</u>		
Resultaat na belasting		<u>1.272.421</u>		

KASSTROOMOVERZICHT 2015

	Ref.	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat uit gewone bedrijfs-uitoefening vóór belastingen			2.909.880
Afschrijvingen			511.658
Verandering in werkkapitaal:			
Vorderingen	5	-24.624	
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	9	1.885.519	
Langlopende schulden			<u>1.910.143</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			5.331.681
Ontvangen interest	13	-3.834	
Betaalde interest	13	1.639.124	
VPB		2.168	
			<u>1.637.458</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten			3.694.223
Kasstroom uit investerings-activiteiten			
Investerings materiële vaste activa	4	<u>3.695.536</u>	
Kasstroom uit investerings-activiteiten			3.695.536
Kasstroom uit financierings-activiteiten			
Saldo ontvangen en betaalde interest	13	<u> </u>	
Kasstroom uit financierings-activiteiten			<u> -</u>
Nettokasstroom			<u><u>1.313</u></u>

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

Stand per 1 januari 2015	360.115
Mutatie boekjaar	<u>1.313</u>
Stand per 31 december 2015	<u><u>358.802</u></u>

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1 *Algemeen*

1.1 *Activiteiten*

De vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda en omstreken in coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid (U.A.), genoemd Building Breda, is een bij akte per 11 december 2008 opgerichte coöperatieve vereniging. De activiteiten van Building Breda bestaan voornamelijk uit het leveren van kwalitatief goede huisvesting aan de scholen in het voortgezet onderwijs.

Per 27 januari 2009 is de doordecentralisatie met de gemeente Breda geëffectueerd, waarbij het eigendom van gronden en gebouwen is overgegaan naar Building Breda.

1.2 *Schattingen*

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Building Breda zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Grondslagen van waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Specifiek is de richtlijn "620 Coöperaties" van toepassing. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden. Voor de vaststelling of voor een matericel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.5.

De eerste waardering van de terreinen en gebouwen heeft plaatsgevonden op 27 januari 2009 tegen de WOZ-waarden 2007.

2.4 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

2.5 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door Building Breda wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

3. Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

3.1 *Algemeen*

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.
De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

3.2 *Opbrengstverantwoording*

Opbrengsten uit de levering van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 *Kosten*

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

3.4 *Financiële baten en lasten*

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

4. Materiele vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€
Waarde per 1-1-2015				
Verrijingsprijs	33.883.650	24.797.435	32.850.004	91.531.089
Cumulatieve afschrijvingen		801.565		801.565
Boekwaarden	33.883.650	23.995.870	32.850.004	90.729.524
Mutaties 2015				
Herrubricering			-9.778.772	-9.778.772
Investeringen		9.778.772	3.695.536	13.474.308
Afschrijvingen		511.658		-511.658
Boekwaarden	-	9.267.114	-6.083.236	3.183.878
Waarde per 31-12-2015				
Verrijingsprijs	33.883.650	34.576.207	26.766.768	95.226.625
Cumulatieve afschrijvingen	-	1.313.223	-	1.313.223
Boekwaarden	33.883.650	33.262.984	26.766.768	93.913.402

Per 27 januari 2009 is het eigendom van gronden en gebouwen overgegaan naar Building Breda. Deze gronden en panden zijn gewaardeerd tegen de WOZ-waarden 2007. Binnen deze categorie is grond opgenomen voor het bedrag van € 32.714.000. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal vierkante meters maal een tarief van € 300. In 2009 zijn gronden aangekocht voor € 1.169.650. Het resterende bedrag van € 14.109.900 betreft de restwaarde van de gebouwen waarop niet wordt afgeschreven. De investeringen zullen na ingebruikname worden afgeschreven.

Afschrijvingspercentages materiele vaste activa

Terreinen	33.883.650	0%
Verrijingsprijs gebouwen	24.797.435	
Restwaarde	14.109.900	0%
Verrijingsprijs-restwaarde	10.687.355	2,5%

5. vorderingen

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Handelsdebiteuren	118.047	149.474
Overige vorderingen	30.664	23.862
Overlopende activa	<u>148.711</u>	<u>173.336</u>

Alle vorderingen hebben een verwachte resterende looptijd korter dan 1 jaar.

6. liquide middelen

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
	358.802	360.115

Dit betreft kas- en banksaldi, welk direct opreisbaar zijn. De kredietfaciliteit (kasgeld) vanuit de bank ad. 17,5 miljoen euro zal in de periode 2017-2018 verlaagd worden naar 14,75 miljoen euro (leningen; lineair aflossend).

7. eigen vermogen

Overige reserves

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand begin boekjaar	17.977.930	16.165.303
Resultaat over het boekjaar	<u>1.272.421</u>	<u>1.812.627</u>
Stand einde boekjaar	<u>19.250.351</u>	<u>17.977.930</u>

herwaarderingsreserve

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand begin boekjaar	33.721.647	33.721.647
Dotatie / onttrekking		
Stand einde boekjaar	<u>33.721.647</u>	<u>33.721.647</u>

8. langlopende schulden

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand begin boekjaar	35.000.000	35.000.000
Aangegane lening	-	-
Aflossing		
Stand einde boekjaar	<u>35.000.000</u>	<u>35.000.000</u>

In 2015 is met de BNG overeengekomen om de leningen 40.104703, 40.104704 en 40.106635, met een hoofdsom van € 25.000.000, (deels) te herfinancieren met een waarde van € 23.000.000.

Jaar	Bedrag €	Rente	Looptijd	Soort lening
2009 (40.104149)	10.000.000	5,08%	30 jaar	Aflossingsvrij
2010 (40.104703)	7.000.000	4,35%	10 jaar	Aflossingsvrij*
2011 (40.104704)	8.000.000	4,52%	10 jaar	Aflossingsvrij*
2011 (40.106635)	10.000.000	4,32%	10 jaar	Aflossingsvrij*
2017 (40.108626)	2.000.000	4,64%	25 jaar	Lineair aflossend
2018 (40.108627)	9.350.000	4,86%	25 jaar	Lineair aflossend**
2018 (40.108628)	2.125.000	4,86%	25 jaar	Lineair aflossend**
2018 (40.108629)	1.275.000	4,86%	25 jaar	Lineair aflossend**
2020 (40.110157)	5.000.000	2,64%	25 jaar	Lineair aflossend***
2021 (40.110158)	8.000.000	2,68%	25 jaar	Lineair aflossend***
2021 (40.110159)	<u>10.000.000</u>	2,72%	25 jaar	Lineair aflossend***
	72.750.000			

* Deze lening wordt in het tijdvak 2020/2021 afgelost en (deels) overgesloten, zie ***.

** Deze lening vervangt het huidige kasgeld en moet nog gestort worden.

*** Deze lening komt (deels) in de plaats van lening* en moet nog gestort worden.

9. kortlopende schulden

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Kasgeldovereenkomst	5.500.000	3.500.000
Crediteuren	731.599	1.012.124
Overige schulden en overlopende passiv	215.149	51.273
Overlopende passiva	-	-
VPB	<u>2.168</u>	
Stand einde boekjaar	<u>6.448.916</u>	<u>4.563.397</u>

Alle kortlopende schulden hebben een verwachte resterende looptijd van korter dan 1 jaar. Het rentepercentage voor wat betreft de kasgeldovereenkomst bedraagt per 14-12-2015 0,41400% (1 maands Euribor inclusief 0,6% opslag).

10. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Zekerheden

Als zekerheid voor de afgesloten langlopende leningen gelden de bankhypothec van € 35.000.000 vermeerderd met een opslag voor rente, boete en kosten van 40% van de hoofdsom en de compensatieverplichting Gemeente Breda tot maximaal de boekwaarde van de Registergoederen van voormelde hypothec.

Conform het in september 2013 overeengekomen Addendum Overeenkomst Doordecentralisatie Huisvesting Voortgezet Onderwijs Breda staat de Gemeente Breda toe dat Building Breda bij externe financiers tot een maximumbedrag van EUR 52,5 miljoen, te vermeerderen met de afwikkelingskosten, aan uitstaande schulden mag aangaan.

Belastingen

Voor de belastingjaren 2015 tot en met 2020 (waarna de overeenkomst steeds voor een periode van 5 jaar stilzwijgend kan worden verlengd) is een vaststellingsovereenkomst overeengekomen op basis van een vaste zakelijke vergoeding (ad. 10.842,50 euro te weten 5% van 216.850 euro) conform de zogenaamde cost plus methode. Deze vergoeding vormt de belastbare winst en het belastbare bedrag over het betreffende belastingjaar.

Overige verplichtingen

Building Breda heeft een huurovereenkomst met BreedSaam afgekocht. De afkoop in zal in 2016 geëffectueerd gaan worden.

Aannemingsovereenkomst december 2015
Nieuwbouw Campus Markenhage met Breda Bouw BV voor € 7.381.000,00.

11. netto omzet

	2015	budget 2015	2014
	€	€	€
Subsidieopbrengsten van Gemeente	3.795.930	3.795.929	3.811.040
Bijdragen van scholen	618.460	618.460	879.332
Bijdrage bouwwerkzaamheden	437.014		
Overige baten	81.337	69.670	148.981
	<u>4.932.741</u>	<u>4.484.059</u>	<u>4.839.353</u>

12. overige bedrijfskosten

	2015	budget 2015	2014
	€	€	€
Afschrijvingen	511.658	700.930	267.188
Onderhoudskosten	432.731	437.487	260.966
Belastingen:	318.764	274.752	307.200
- OZB € 272.761			
- Waterschapslasten € 46.003			
Verzekeringen	88.818	95.550	91.544
Huurkosten	491.396	230.373	258.299
ICT	9.103	5.250	4.205
Beheerskosten	170.392	216.195	219.611
	<u>2.022.862</u>	<u>1.960.537</u>	<u>1.409.013</u>

13. financiële baten en lasten

		budget	
	2015	2015	2014
<u>Baten</u>	€	€	€
Rente deposito's	3.834	1.000	10.705
Overige renten	-	-	-
	<u>3.834</u>	<u>1.000</u>	<u>10.705</u>
<u>Lasten</u>			
Rente hypotheke	1.639.124	1.681.100	1.628.418
Rente langlopende leningen	-	-	-
	<u>1.639.124</u>	<u>1.681.100</u>	<u>1.628.418</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>1.635.290</u>	<u>1.680.100</u>	<u>1.617.713</u>

Overige informatie

14. werknemers

Gedurende het boekjaar had de vereniging geen werknemers in dienst.

Breda, juni 2016

De directie

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Het resultaat van de onderwijshuisvestingscoöperatie wordt elk jaar door de algemene ledenvergadering vastgesteld.

De algemene ledenvergadering bepaalt de bestemming van het positieve resultaat. Het bestuur maakt primair voor de bestemming van het positieve resultaat een plan op hoe dit resultaat wordt aangewend ten behoeve van de onderwijshuisvesting van de leden. Het positieve resultaat komt secundair ten goede aan de reserves van de onderwijshuisvestingscoöperatie. Tertiair kan het positieve resultaat direct ten goede komen aan de leden van de onderwijshuisvestingscoöperatie.

Voorstel winstverdeling

Voorgesteld wordt het resultaat over 2015 ad € 1.272.421 positief toe te voegen aan de overige reserves van de coöperatie. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier vermeld moeten worden.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda te Breda ('de vereniging') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de winst-en-verliesrekening over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0380716

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven
T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl*

*PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.

Eindhoven, 27 mei 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. T.A.G. van Boxtel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda

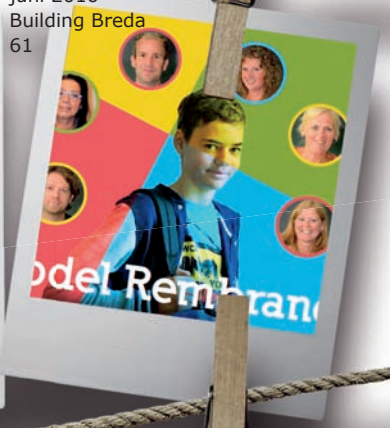
In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE 5

Bijlage 5 Verantwoording investeringen 2015 ROC West-Brabant

Investerings 2015	Locatie	gerealiseerd
aanpassing lokaal zorg- en welzijn	Van Riebeecklaan	35.000
aanpassing voormalige bouwschool voor PvC	Tuinzigtlaan 10	21.000
Totaal huisvestingsinvesteringen		56.000
Exploitatielasten 2015		
afschrijving gebouwen	zie apart blad	663.304
groot onderhoud	zie apart blad	289.525
overige huisvestingslasten (w.o. OZB, verzekeringen,)	zie apart blad	153.904
Totale lasten		1.106.733
Exploitatiebaten 2015		
gemeente Breda		974.561
bijdrage onderhoud		88.000
Totale baten en lasten		1.062.561
Saldo baten en lasten 2015		-44.172
De exploitatielasten hebben betrekking op de volgende gebouwen:		
Van Riebeecklaan		
Rijnesteinstraat		
Heuvelstraat		
Groene Woud		
Tuinzigtlaan		
Vijverstraat		
Baronielaan		
Frankenthalerstraat		

Huisvestingslasten 2015				
Locatie	School	Afschrijving	Groot Onderhoud	Overige Huisvest.lasten
Van Riebeecklaan	Tessenderlandt	75.504	145.431	37.500
Rijnesteinstraat	Christoffel	24.760	12.934	13.451
Heuvelstraat	Kompas	901	17.731	3.180
Groene Woud	De Rotonde	186.946	69.184	26.056
Tuinzigtlaan (PvC = 30%)	Prinsentuin van Cooth	110.862	25.224	17.841
Vijverstraat	Michaël College	66.789	7.200	8.989
Baronielaan	Voormalige praktijkschool	0	0	12.981
Frankenthalerstraat	Praktijkschool	197.542	11.821	33.906
Totaal		663.304	289.525	153.904

